

Det Anarkistiska Biblioteket

Syndikalismens metoder

Rudolf Rocker

Rudolf Rocker
Syndikalismens metoder
1938

Yelah
Översättning: Britta Gröndahl
Ur: Gröndahl, Britta (red.), Här talar syndikalisterna,
Federativs förlag, Stockholm 1973.
Ursprungligen publicerad i boken Anarchosyndicalism, 1938.
HTML-konverterad av Per-Anders Svärd

sv.anarchistlibraries.net

1938

Man har ofta förebrått syndikalismen att den inte har något intresse för den politiska strukturen i de skilda länderna och följaktligen inget intresse för tidens politiska strider. Man menar att den helt begränsar sin verksamhet till kampen för rent ekonomiska krav.

Denna föreställning är helt felaktig och kommer antingen av direkt okunnighet eller medveten förvrängning av fakta. Det är inte den politiska kampen i sig som skiljer syndikalisterna från de nutida arbetarpartierna både i fråga om principer och taktik, utan formen för denna kamp och de mål den har i sikte. Syndikalisterna slår sig ingalunda till ro med hoppet om ett framtida samhälle utan överhöghet. Deras ansträngningar inriktas på att även i dag begränsa statens verksamhetsområde och hejda dess inflytande inom varje gren av det sociala livet, närhelst de ser en möjlighet till detta. Det är denna taktik som avgränsar det syndikalistiska tillvägagångssättet från de politiska arbetarpartiernas mål och metoder. Dessa har ju tvärtom sin verksamhet inriktad på att ständigt utvidga inflytelsesfären för statens politiska makt och att även i allt högre grad utsträcka den över samhällets ekonomiska liv. Men detta tjänar endast till att bereda vägen för en tidsålder av statskapitalism, något som enligt vad erfarenheten visar [d. v. s. Sovjetunionen och dess vasallstater - PeA] kan bli raka motsatsen till vad som är socialismens egentliga strävan.

Syndikalismens hållning gentemot den nuvarande statens politiska makt är precis densamma som den intar mot det kapitalistiska utsugningssystemet. Syndikalisterna är fullständigt på det klara med, att de sociala orättvisorna i detta system är en följd av den kapitalistiska produktionsordningen som sådan och inte av dess oundvikliga utväxter. Men samtidigt som deras ansträngningar är inriktade på att avskaffa den rådande formen av kapitalistisk utsugning och ersätta den med en socialistisk ordning, underlåter de inte heller att med alla till buds stående medel arbeta på att minska kapitalisternas profit under nuvarande förhållanden och höja producenternas andel i sin arbetsprodukt så mycket som möjligt.

Syndikalisterna använder samma taktik i sin kamp mot den politiska makt som finner sitt uttryck i staten. De inser att den moderna staten bara är följden av det kapitalistiska ekonomiska monopolet och de klassskillnader detta har åstadkommit i samhället, och att den bara tjänar ändamålet att med de undertryckningsmedel som står till den politiska maktens förfogande upprätthålla status quo. Men medan de är fullt medvetna om att på samma gång som utsugningssystemet försvinner, så måste också dess

politiska skyddsanordning, staten, försvinna för att ge plats för en samhällsordning grundad på fria överenskommelser, så bortser de ingalunda från att arbetarna inom den nuvarande politiska ordningen alltid måste vara beredda att försvara alla uppnådda politiska och sociala rättigheter mot reaktionens attacker och att ständigt utvidga ramen för dessa rättigheter, närhelst möjlighet därtill finns.

För lika litet som arbetaren kan vara likgiltig för sina ekonomiska livsbetingelser i det existerande samhället, lika litet kan han förbli likgiltig för den politiska strukturen i det land han lever i. Både i kampen för det dagliga brödet och i propagandaarbetet för den kommande frigörelsen behöver han politiska rättigheter och friheter, och han måste själv kämpa för dessa i varje läge och alltid försvara dem med all sin kraft när försök görs att rycka dem ifrån honom. Det är därför helt orimligt att påstå, att syndikalisterna inte intresserar sig för tidens politiska strider. Spanska CNT:s hjältemodiga kamp mot fascismen är kanske bästa beviset på att inget av sanning finns i detta tomma prat.

Men tyngdpunkten i den politiska kampen ligger inte hos de lagstiftande församlingarna utan hos folket. Politiska rättigheter har inte sitt ursprung i parlamenten, snarare tvingas de på parlamenten utifrån. Och ofta har inte ens deras inskrivning i lagen varit någon garanti för deras existens. Arbetsköparna försöker ju alltid omintetgöra varje eftergift de har gjort för arbetarna, så snart tillfälle därtill bjuds, så snart något tecken på svaghet förmärks i arbetarorganisationerna, och på samma sätt är regeringarna alltid benägna att begränsa eller helt avskaffa uppnådda rättigheter och friheter, om de inbillar sig att folket inte kommer att göra motstånd. Även i de länder där sådana saker som pressfrihet, församlingsfrihet, föreningsfrihet och liknande länge har funnits, försöker regeringarna ständigt begränsa dessa rättigheter eller omtolka dem genom juridiska hårklyverier. Politiska rättigheter existerar inte därför att de satts på pränt och lagfästs, utan de finns bara när de blivit en ingrodd vana hos ett folk och när varje försök att minska på dem möts av våldsamt motstånd från massorna. Där detta inte är fallet, hjälper ingen parlamentarisk opposition och inga platoniska vädjanden till författningen. Man tilltvingar sig respekt från andra om man förstår att försvara sin värdighet som mänsklig varelse. Detta gäller inte bara för privatlivet, det har alltid varit så i det politiska livet också.

De politiska rättigheter och privilegier som folken idag i större eller mindre grad åtnjuter har de inte sina regeringars goda vilja att tacka för, utan sin egen styrka. Regeringar har använt varje medel de haft i sin makt

för att hindra uppnåendet av dessa rättigheter eller för att göra dem illusoriska. Stora massrörelser bland folket och hela revolutioner har varit nödvändiga för att tilltvinga sig dessa rättigheter från de härskande klasserna, som ladrig frivilligt skulle ha gett sitt samtycke. Man behöver bara studera de senaste trehundra åren för att förstå hur varje rättighet har måst avpressas despoterna tum för tum. Vilka hårda strider måste inte till exempel arbetarna i England, Frankrike, Spanien och andra länder utstå för att tvinga sina regeringar att erkänna rätten att bilda fackföreningar. I Frankrike fanns förbudet mot fackföreningar kvar ända till 1886. Hade det inte varit för arbetarnas outtröttliga kamp, skulle det ännu idag inte ha funnits föreningsfrihet i den franska republiken. Först sedan arbetarna genom direkt aktion hade ställt parlamentet inför fullbordat faktum, såg regeringen sig tvingad att ta det nya läget i betraktande och ge laglig sanktion åt fackföreningarna. Vad som är av betydelse är inte att regeringarna beslutat medge vissa rättigheter för folket utan varför de måst göra detta. För den som inte förstår sammanhanget här, kommer historien alltid att förbli en bok med sju insegel.

Det är klart att om man accepterar Lenins cyniska fras och uppfattar friheten uteslutande som en "borgerlig fördom", så har självfallet politiska rättigheter och friheter inget som helst värde för arbetarna. Men då är också alla det förflutnas oräkneliga strider, alla uppror och revolutioner som har åstadkommit dessa rättigheter också utan värde. För att förkunnat detta stycke visdom skulle det knappt ha varit nödvändigt att störta tsarismen, för Nikolaj den andres censur skulle säkert inte haft något att invända mot att man betecknade friheten som en "borgerlig fördom". Förresten hade reaktionens stora teoretiker, Joseph de Maistre och Louis Bonald, redan gjort detta, fast med annan formulering. Enväldets försvarare var dem mycket tacksamma för detta.

Men syndikalisterna skulle vara de sista att misskänna dessa rättigheters betydelse för arbetarna. Om de trots detta tillbakavisar varje deltagande i de borgerliga parlamenten, så är det inte av brist på förståelse för den politiska kampen i allmänhet, utan därför att de är fast övertygade om, att parlamentarisk verksamhet för arbetarna är den svagaste och mest hopplösa formen av politisk kamp.

För de borgerliga klasserna är det parlamentariska systemet otvivelaktigt ett lämpligt redskap för att komma till rätta med de konflikter som kan uppstå, och för att möjliggöra ett gynnsamt samarbete, eftersom de alla är i samma grad intresserade av att vidmakthålla den bestående ekonomiska ordningen och den politiska organisation som är till för att skydda denna

bestämma produktionen. Det är arbetsköparen som har hela avgörandet. Följden är att arbetaren får förnedra sig till att göra tusen saker som blir till vinst för företagaren men till skada för samhället som helhet. Han tvingas använda dåligt och ofta direkt skadligt material i tillverkningen, bygga undermåliga hus, använda sekunda livsmedel och utföra olagliga handlingar som syftar till att lura konsumenten.

Enligt syndikalistisk uppfattning bör fackföreningarna ingripa mot sådant. Flera försök i den riktningen har gjorts. Som exempel kan nämnas byggnadsarbetarstrejken i Barcelona 1902 när arbetarna vägrade använda uselt material och spill från gamla byggnader vid uppförandet av arbetarbostäder och strejkerna vid flera stora Parisresauranger när personalen vägrade anrätta billigt skämt kött. De tyska rustningsarbetarnas beslut vid kongressen i Erfurt 1919 att vägra tillverka vapen för krigsändamål och tvinga arbetsköparna att lägga om driften för annan produktion, hör också dit. Man höll fast vid detta beslut i nära två år tills det upphävdes av LO-styrelsen. De syndikalistiska arbetarna i Sommerda gjorde motstånd in i det sista tills deras platser togs av medlemmar i "fria fackföreningar".

Som uttalade motståndare till alla nationalistiska strävanden har syndikalisterna - speciellt i de latinska länderna - alltid ägnat en ansenlig del av sin verksamhet åt antimilitaristisk propaganda och försökt övertala arbetarna i soldatrock att vara lojala mot sin klass och hindra dem från att i strejktider vända vapnen mot sina bröder. Syndikalisterna vet att krig endast kan föras i de härskande klassernas intresse. De anser därför att varje medel som kan hindra organiserat folkmord är berättigat. Även på detta område har arbetarna alla medel i sin hand om de bara har vilja och moralisk styrka att använda dem.

Framför allt är det nödvändigt att bota arbetarrörelsen från dess inre förkalkning och komma ifrån de politiska partiernas tomma retorik så att den kan utveckla den skapande förmåga som är nödvändig för förverkligandet av socialismen. Det måste uppstå en visshet hos arbetarna att detta mål är uppnåeligt, och vissheten måste mogna till moralisk nödvändighet. Socialismens stora slutmål måste framgå ur de dagliga kampen på arbetsplatsen. Den obetydligaste strid som uppstår ur ögonblickets behov måste spegla den sociala frigörelsens stora mål, och varje sådan strid måste bidra till att jämna marken och omvandla inre längtan till vilja och gärning.

ordning. Där ett gemensamt intresse finns, är ju ömsesidig överenskomelse möjlig och tjänlig för alla parter.

Men för arbetarklassen är läget ett helt annat. För dem är den bestående ekonomiska ordningen källan till den ekonomiska utsugning de är utsatta för, och statens organiserade makt är det redskap man använder för att hålla dem nere politiskt och socialt. Inte ens den friaste röstning kan avskaffa den skriande motsättningen mellan de ägande och de egendomslösa klasserna i samhället. Den kan bara tjäna till att förläna ett sken av laglighet åt ett orättfärdigt system och förmå trälen att sätta laglighetens stämpel på sin egen trälldom.

Vidare har den praktiska erfarenheten visat, att arbetarnas deltagande i parlamentarisk verksamhet förlamar deras motståndskraft och fåfängliggör deras krig mot det bestående systemet. Parlamentsdeltagande har inte fört arbetarna ett jota närmare deras slutmål. Det har till och med hindrat dem från att skydda sina vunna rättigheter mot reaktionens anlopp. I Preussen exempelvis, där socialdemokraterna till kort före Hitlers maktövertagande var det starkaste partiet i regeringen och hade kontroll över de mest betydande ministerierna i landet, kunde von Papen efter sin utnämning till rikskansler av Hindenburg våga sig på att bryta mot landets författning och upplösa den preussiska ministären med hjälp av endast en löjtnant och ett dussin soldater. När det socialdemokratiska partiet i sin hjälplöshet inte kom på något annat att göra efter detta öppna författningsbrott än att vädja till Rikets högsta domstol i stället för att möta kuppmännen med öppet motstånd, visste reaktionen att den ingenting mer hade att frukta och hädanefter kunde behandla arbetarna som de ville. Faktum är att von Papens statskupp var första steget på vägen till Tredje Riket.

Syndikalisterna är alltså ingalunda motståndare till politisk kamp, men enligt deras mening måste även denna kamp ta formen av direkt aktion, varvid de ekonomiska maktmedel arbetarna förfogar över är mest effektiva. Den mest triviala lönekamp visar klart, att alltid när arbetsköparna befinner sig i ett svårt läge så ingriper staten med sin polis och ibland även med soldater för att skydda de ägande klassernas hotade intressen. Det skulle därför vara orimligt att förneka den politiska kampens betydelse. Varje händelse som inverkar på samhällets liv är av politisk natur. I den meningen är varje större ekonomisk aktion, som till exempel en generalstrejk, även en politisk aktion och därtill en av ojämförligt större betydelse än några parlamentariska åtgärder. Av politisk natur är likaledes syndikalisternas kamp mot fascismen och den antimilitaristiska propagandan, en

kamp som under årtionden endast fördes av frihetliga socialister och syndikalister och som innebar stora offer.

Faktum är att när de socialistiska partierna har velat åstadkomma någon avgörande politisk reform, har de alltid funnit att de inte kunna göra detta av egen kraft och de har varit tvungna att helt lita till arbetarklassens ekonomiska stridsförmåga. De politiska generalstrejkerna i Belgien, Sverige och Österrike för uppnående av allmän rösträtt är bevis på detta. Och i Ryssland var det det arbetande folkets stora generalstrejk som år 1905 tvingade pennan i handen på tsaren för undertecknande av författningen. Vad den ryska intelligentsians hjältemodiga kamp inte hade lyckats åstadkomma på årtionden, det förde arbetarklassens samfälliga ekonomiska aktion hastigt till fullbordan.

Den politiska stridens centrum ligger alltså inte i de politiska partierna utan i arbetarnas ekonomiska kamporganisationer. Det var insikten om detta som förmådde syndikalisterna att koncentrera all sin verksamhet på att lära massorna utnyttja sin ekonomiska och sociala makt. Deras metod är direkt aktion såväl i den ekonomiska som politiska kampen. Det är den enda metod som över huvud taget har lyckats åstadkomma något i varje avgörande ögonblick i historien. Och även borgarklassen använde ofta denna metod i sin kamp mot enväldet och har genom vägran att betala skatter, genom bojkott och revolution hävdad sin ställning som den härskande klassen i samhället. Så mycket värre om dess representanter i dag har glömt sina fäders historia och förfasar sig över de för sin frigörelse kämpande arbetarnas "olagliga metoder". Som om lagen någonsin tillåtit en underkuvad klass att kasta av sitt ok.

Med direkt aktion menar syndikalisterna varje omedelbar stridsåtgärd som arbetarna vidtar mot sina förtryckare på arbetsplatsen och i samhället. De viktigaste är: strejk i alla graderingar från vanlig lönekamp till generalstrejk: bojkott, sabotage i många olika former, antimilitaristisk propaganda samt i sista hand - som i dagens Spanien - folkets väpnade motstånd till skydd för liv och frihet.

Den stridsteknik som mest används är strejken, det vill säga organiserad arbetsvägran. I industriåldern spelar den samma roll för arbetarna som de ideliga upproren gjorde för bönderna i feodalåldern. I sin enklaste form är den ett nödvändigt medel för arbetarna att höja sin levnadsstandard eller försvara uppnådda fördelar. Men strejken tjänar inte bara till att försvara omedelbara ekonomiska intressen, den innebär också en ständig träning av motståndsförmågan och gör arbetarna medvetna om att var-

skulle våga tänka på strejk har de ändå ett verksamt försvarsmedel till förfogande.

Den så kallade sittstrejken som speciellt slog igenom i Amerika och som består i att arbetarna stannar kvar i fabriken natt och dag utan att röra ett finger, i syfte att hindra installerandet av strejkbrytare, är också en form av sabotage. Ofta går sabotage till på följande sätt: före en strejk sätter arbetarna maskinerna ur funktion för att försvåra och till och med för ögonblicket omöjliggöra arbetet för eventuella strejkbrytare. På inget område finns så mycket utrymme för arbetarnas fantasi som på detta. Men arbetarnas sabotage är alltid riktat mot arbetsköparna, aldrig mot konsumenterna. I sin rapport inför LO-kongressen i Toulouse 1897 underströk Emil Pouget speciellt detta. Alla borgarpressens berättelser om bagare som bakat in glas i brödet eller lantarbetare som förgiftat mjölken är rena rama lögnerna för att hetsa den allmänna opinionen mot arbetarna.

Att sabotera konsumenterna är kapitalisternas urgamla privilegium. Avsiktig försämring av matvaror, byggandet av usla slumkvarter och ohälsosamma lägenheter av sämsta och billigaste material, förstörelsen av stora mängder livsmedel för att hålla priserna uppe medan miljoner förgås av svält, rustningsindustriernas skandalösa förfarande att förse främmande länder med krigsutrustning som sedan kan komma till användning för att ödelägga det land som producerade dem, alla dessa och många fler är bara enstaka exempel på en oändlig lista över kapitalisternas sabotage mot folket.

En annan verkningsfull form av direkt aktion är den sociala strejken som utan tvivel kommer att spela större roll i framtiden. Det gäller då inte i första hand att försvara arbetarnas intressen på arbetsplatsen utan att skydda samhället mot det rådande systemets värsta missförhållanden. I den sociala strejken påtar sig arbetarna ett ansvar för det allmänna. I första hand är den inriktad på att skydda konsumenterna, där arbetarna ju själva utgör huvuddelen. Fackföreningens uppgift har hittills nästan helt varit att tillvarata arbetarnas intressen som producent. Så länge arbetsköparen respekterade den överenskomna arbetstiden och betalade avtalsenlig lön var denna uppgift utförd, menade man. Med andra ord: fackföreningen är bara intresserad av de förhållanden medlemmarna arbetar under, inte vad för slags arbete de utför. Teoretiskt är det underförstått att förhållandet mellan arbetsköpare och anställd är baserat på ett avtal för fullgörandet av ett bestämt syfte. Syftet är i detta fallet allmännyttig produktion. Men ett avtal har endast mening när båda parter har intresse för syftet i samma grad. I verkligheten har dock arbetarna ingen röst när det gäller att

fackföreningarna bearbetat opinionen genom ihållande propaganda och fortsatt protesten mot kuvandet av den tyska arbetarrörelsen.

Som producenter kan arbetarna blockera vissa företagare. I Barcelona, Valencia och Cadiz vägrade hamnarbetarna att lossa tyska fartyg och tvingade dem att låta lossa sin last i nordafrikanska hamnar. Om fackföreningarna i andra länder hade beslutat göra likadant skulle de uppnått ojämförligt mycket större resultat än genom platoniska protester.

Sabotage är det vapen som arbetsköparna mest fruktar och som strängt brukar fördömas som "olagligt". I själva verket har vi här att göra med en metod för ekonomiskt småkrig som är lika gammal som själva utsugningen och det politiska förtrycket. Under vissa omständigheter tvingas arbetarna helt enkelt att tillgripa detta vapen när alla andra medel slår fel.

Sabotage består i att arbetarna på alla tänkbara sätt hindrar arbetets normala gång. Vanligtvis inträffar detta när arbetsköparna försöker utnyttja ett dåligt ekonomiskt läge eller något annat gynnsamt tillfälle för att försämrade de normala arbetsförhållandena genom att sänka lönerna eller förlänga arbetstiden. Själva ordet kommer från franska sabot som betyder träsko och innebär att man arbetar klumpigt som med ett slag av en träsko. Hela sabotagets innebörd finns uttryckt i mottot: "för usel lön uselt arbete". Arbetsköparen själv handlar efter samma princip när han kalkylerar priset på varorna efter deras kvalitet. Producenten befinner sig i samma situation: hans vara är hans arbetskraft och det är bara rätt och riktigt att han försöker avyttra den på de bästa villkor han kan få.

Men när arbetsköparen utnyttjar producentens svåra situation för att pressa priset på arbetskraften till det lägsta möjliga, bör han inte förundra sig om den senare försvarar sig så gott han kan och utnyttjar de medel omständigheterna har satt i hans hand. De engelska arbetarna gjorde detta långt innan man hört talas om syndikalismen. I själva verket var "ca'canny"-metoden (kör sakta), som de brittiska arbetarna tillsammans med själva uttrycket övertog från sina skotska bröder, den första och effektivaste formen av sabotage. Det finns i dag i varje industri hundra sätt att allvarligt störa produktionen. I det moderna systemet av arbetsfördelning kan ofta den minsta störning i en gren av arbetet stoppa hela produktionsprocessen. Järnvägsarbetarna i Frankrike och Italien lyckades genom att använda den så kallade "pärlbandsstrejken" få hela transportsystemet att rasa ihop. De behövde inte göra annat än att efter bokstaven följa gällande föreskrifter för att göra det omöjligt för tågen att komma fram i tid. Arbetsköparna ställs inför faktum att även i ett läge när arbetarna inte

je liten rättighet måste vinnas genom oupphörlig strid mot det bestående systemet.

Både arbetarnas ekonomiska kamporganisationer och den fortlöpande lönekampen är en följd av det kapitalistiska produktions sättet och följaktligen en livsnödvändighet för arbetarna. Utan den skulle de sjunka ner i armod. Visserligen kan det sociala problemet inte lösas genom lönestrider allena, men dessa är det bästa medlet för arbetarna att verkligen sätta sig in i det sociala problemet och det bästa sättet för dem att träna sig för den kommande kampen för frigörelse från det ekonomiska och sociala slaveriet. Det kan också tas för givet, att så länge arbetaren måste sälja hand och hjärna till en arbetsköpare, kommer han i långa loppet aldrig att tjäna mer än vad som krävs för att tillgodose de mest ofrånkomliga livsbehoven. Fast dessa livsbehov är inte alltid desamma utan växlar alltefter de krav som arbetaren har på livet.

Här kommer vi till den stora kulturella betydelse som arbetarkampen har. Producenternas ekonomiska sammanslutning utgör inte bara ett vapen i kampen för bättre levnadsförhållanden. Den blir också en praktisk skola, ett erfarenheternas universitet, som skänker arbetarna lärdom och upplysning i rikaste mått. De praktiska erfarenheter som kampen på arbetsplatserna ger, förvandlas till insikt om utsugningens villkor och om arten av hela det system vi lever under.

Ett annat resultat av den ekonomiska kampen är att solidariteten utvecklas bland arbetarna på ett helt annat sätt än när det gäller politiska partier som består av folk från skilda socialgrupper. En känsla av ömsesidig hjälpsamhet, som ständigt härdas i den dagliga kampen för livsuppehållet, som ständigt ställer de största krav på samverkan mellan människor i samma belägenhet, fungerar på ett helt annat sätt än abstrakta partiparoller som till ingenting förpliktigar. Den växer till ett levande medvetande om ett gemensamt öde och detta utvecklas så småningom till en ny rättfärdighetskänsla, som innebär förbehållslös anslutning till varje frigörelseförsök från någon förtryckt grupp.

Att värna och stärka denna naturliga arbetarsolidaritet och ge varje strejkrörelse en djupare social innebörd är en av syndikalismens viktigaste uppgifter. Därför är sympatistrejken ett av de vapen de med förkärlek använt. Speciellt i Spanien fick den en utveckling den inte hade uppnått på annat håll. Genom den blir den ekonomiska striden en överlagd handling av arbetarna som klass. Sympatistrejken är samverkan mellan mer eller mindre närstående arbetarkategorier för att hjälpa de stridande inom ett visst område till seger genom att utvidga strejken. I sådana fall nöjer sig

arbetarna inte med att ge finansiellt stöd till sina stridande kamrater utan går längre: genom att förlama hela industrier orsakar de avbrott i hela det ekonomiska livet för att få igenom sina krav.

Idag när privatkapitalismen håller på att förvandlas till monopolkapitalism genom bildandet av internationella trustar är denna stridsform i de flesta fall enda möjligheten att vinna seger. Precis som arbetsköparna genom sina karteller och holdingbolag bygger en allt fastare grundval för hävdandet av sina intressen, så måste också arbetarna inrikta sig på att bygga ut sin ekonomiska organisationer internationellt och skapa den nödvändiga grundvalen för en solidarisk massaktion som motsvarar tidens krav.

Den direkta aktionen finner sitt starkaste uttryck i generalstrejken, det vill säga allmän arbetsnedläggelse med alla de följder som därav kan uppstå. Det är det starkaste vapen som står arbetarna till buds.

Sedan den franska fackföreningskongressen i Marseille 1892 och den franska landsorganisationens påföljande kongresser med stor majoritet beslutat att propagera för generalstrejken, var det de politiska arbetarpartierna i Tyskland och de flesta andra länder som häftigast angrep denna form av proletär aktion och förkastade den som "utopisk". "Allmän strejk är allmän galenskap", var det omdöme som myntades av en av den tyska socialdemokratins mest framstående ledare. Men de påföljande årens stora generalstrejkrörelser i Spanien, Belgien, Italien, Ryssland etc. visade klart att utopin låg inom möjligheternas gräns och inte bara existerade i några revolutionära fanatikernas inbillning.

Generalstrejken är självfallet inte ett medel som kan användas när och hur som helst. Det krävs vissa sociala förutsättningar för att den ska få den rätta moraliska styrkan som ett uttryck för folkets samlade vilja. Ofta påstås det att syndikalisterna skulle hävda, att generalstrejken skulle kunna leda till det socialistiska samhället på några dagar. Detta är självfallet bara ett dumt påhitt av illvilliga motståndare, som därigenom vill misskreditera en idé som de inte kan komma åt på annat sätt.

Generalstrejken kan tjäna flera ändamål. Den kan vara sista stadiet i en sympatistrejk som exempelvis generalstrejken i Barcelona i februari 1902, eller den i Bilbao i oktober 1903 som resulterade i att gruvarbetarna slapp det hatade trucksystemet och som tvingade arbetsköparna att förbättra det sanitära tillståndet i gruvorna. Den kan vara ett medel för den organiserade arbetarrörelsen att driva igenom något allmänt krav, som exempelvis 8-timmarsdagen. Men generalstrejken kan också ha politiska mål som exempelvis de spanska arbetarnas strid 1904 för politiska fångars

befrielse eller generalstrejken i Katalonien 1909 för att tvinga regeringen att göra slut på kriget i Marocko. Även de tyska arbetarnas generalstrejk år 1920 som förhindrade genomförandet av en militärkupp (Kapp-kuppen) hör till denna kategori, likaså rösträttsstrejkerna i Belgien och Sverige och de ryska arbetarnas generalstrejk år 1905 till förmån för författningen.

I Spanien kom den omfattande strejkrörelsen bland arbetare och bönder efter fascistupproret i juli 1936 att utvecklas till en "social generalstrejk" och ledde till att kapitalismen avskaffades och arbetarna själva organiserade det ekonomiska livet.

Generalstrejkens stora verkan ligger i detta: i ett enda slag bringar den hela det ekonomiska systemet till stillestånd och skakar det i dess grundvalar. Det är svårare för de styrande att använda armén för att häva en generalstrejk än när det gäller att slå ner en politisk revolt.

I det senare fallet räcker det om regeringen - under förutsättning att den kan lita på militären - koncentrerar trupperna till huvudstaden och de viktiga punkterna i landet för att möta den fara som hotar den. En generalstrejk däremot leder oundvikligen till att de militära styrkorna splittras, eftersom huvudproblemet i ett sådant läge är att skydda alla viktigare industricentra och transportsystemet mot de upproriska arbetarna. Men detta betyder att den militära disciplinen, som alltid är starkast när soldaterna opererar i stora formationer, slappas. Där militärer i smågrupper ställs inför ett beslutsamt folk som kämpar för sin frihet finns alltid möjlighet att åtminstone en del av soldaterna kommer till insikt och begriper att det är sina egna föräldrar och bröder de riktar vapnen emot.

För arbetarna ersätter generalstrejken barriaderna i den politiska resningen. Den är en naturlig följd av det ekonomiska system vars offer de idag är. Den erbjuder dem det starkaste vapen, som finns i kampen för befrielse, under förutsättning att de inser sin egen styrka och lär sig använda detta vapen på ett riktigt sätt.

En annan viktig form för direkt aktion är bojkotten. Den kan brukas av arbetarna både i egenskap av producenter och konsumenter. En systematisk vägran från konsumentens sida att köpa varor som inte producerats under av fackföreningarna godkända villkor, kan ofta bli av avgörande betydelse speciellt när det gäller varor som allmänt används.

Till och med Tredje Rikets herrar fick vidkännas vilket vapen bojkotten kan vara om den vinner massanslutning. De tvingades erkänna att den internationella bojkotten mot tyska varor hade åsamkat den tyska exportnäringen stort avbräck. Och verkan kunde ha varit ännu större om